

Dva ze tří oslovených klientů VZP ČR se zapojují do screeningu rakoviny plic, odhaleny byly víc než dvě stovky nádorů

30.7.2024 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Rakovina plic patří mezi nejrozšířenější a nejagresivnější onkologická onemocnění, její včasná detekce je klíčová pro zlepšení prognózy a snížení úmrtnosti pacientů,” říká Jan Bodnár, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči. V loňském roce se s nádory plic a dýchacího ústrojí léčilo 16 616 klientů pojišťovny, náklady na jejich léčbu přesáhly 2,1 mld. korun. Zprávu vydává VZP ČR u příležitosti Světového dne rakoviny plic, který připadá na 1. srpna.

Populační program včasného zachytu rakoviny plic je určen pro silné kuřáky (současné či bývalé). V období od zahájení projektu v roce 2022 do konce prvního kvartálu letošního roku bylo praktickými lékaři nebo pneumology osloveno 18 441 klientů VZP ČR, z nich pak se zapojením do screeningu souhlasilo 11 343. Díky tomuto screeningu bylo u zapojených klientů zachyceno pozitivních 235 nálezů. Mezi sledovanými převažovali muži (6862).

Screening rakoviny plic je proces, při kterém se hledají známky této nemoci u lidí, kteří nemají žádné příznaky. Cílem je detekovat rakovinu plic v jejím raném stadiu, kdy bývá nádor ještě dobře operovatelný a bez metastáz do okolních i vzdálených tkání. Tím se zvyšuje šance na úspěšnou léčbu a vyléčení. Rakovina plic může být dlouhou dobu asymptomatická, tzn. pacienti nemusí léta pociťovat žádné projevy onemocnění a zdravotní obtíže. V případě, že je onemocnění diagnostikováno až na základě klinických příznaků, bývá zpravidla již v pozdním stadiu a účinnost léčby může být omezená.

Komu je screening určen?

Screening je určen bývalým či současným silným kuřákům ve věku 55–74 let, kteří minimálně po dobu dvaceti let kouřili 20 a více cigaret denně, a kteří dosud nejsou v této souvislosti nijak sledováni či léčeni. Pokud má člověk sám zájem se do programu zapojit, měl by se obrátit právě na svého praktického lékaře. Při splnění daných podmínek by jeho zapojení nemělo nic bránit. Projekt je dobrovolný a pacientům plně hrazen z veřejného zdravotního pojištění.

Kdo pacienta do programu zapojuje?

Prvotním kontaktem by měl být registrující praktický lékař, který má pacienta v dlouhodobé a pravidelné péči. Praktický lékař s pacientem probere jeho anamnézu a pokud zjistí, že se jedná o rizikovou osobu, která splňuje kritéria (věk a kuřáckou historii) programu časného zachytu karcinomu plic, nabídne pacientovi zapojení do programu. Pokud souhlasí, je pacient odeslán k dalšímu vyšetření k lékaři specialistovi – pneumologovi.

Jak probíhá samotný screening?

Pneumolog s pacientem absoluuje krátký pohovor, během kterého si doplní potřebné informace. Následně pacienta fyzikálně vyšetří (pohledem, pohmatem, poslechem, poklepem), vyloučí jiná závažná onemocnění, provede vyšetření plicních funkcí (např. spirometrii, pulzní oxymetrii),

případně doplní vhodná diagnostická vyšetření a podpoří pacienta v zanechání kouření krátkou protikuřáckou intervencí (edukačním pohovorem).

Pneumolog následně odešle pacienta k LDCT (low dose = nízkodávkové CT) vyšetření na akreditované radiologické pracoviště v Komplexním onkologickém centru (KOC) nebo na akreditované radiologické pracoviště, které s KOC spolupracuje. LDCT skenování provádí odborný lékař – radiolog, který vyhodnotí vyšetření a podrobně popíše nález. V případě pozitivního nálezu pneumolog odešle pacienta na pneumoonkochirurgické pracoviště KOC ke stanovení postupu onkologické léčby.

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/dva-ze-tri-oslovenych-klientu-vzp-cr-se-zapojuji-do-screeningu-rakoviny-plc-odhaleny-byly-vic-nez-dve-stovky-nadoru>